

EDITORIAL

Els representants que no nos representen

Per gracia o per desgracia estem acostumats a que els nostres polítics es dediquen a decidir per nosatres quan viagen a **Madrid**. Que, dit d'una atra manera quedaria lleig, pero al final es lo que el poble valencià dispon: enviar al **Senat** i al **Congrés** a uns representants que decidixen sobre la vida de tots els valencians, pero no per a solucionar els nostres problemes, sino per a utilitzar-nos en eixe joc de poder en el que a nosatres sempre nos toca pagar.

Puix be, com no podia ser d'una atra manera els nostres representants en Madrid seguixen montant el seu circ **agraviant** als valencians i negant-nos tota possibilitat de progrés. La resposta sempre es no a qualsevol assumpt que nos interesse: finançacio justa, defensa de l'agricultura, diversificacio del sector productiu, **Corredor Mediterraneu**, connexions ferroviaries **Valencia-Alacant** per la costa i **Sagunt-Terol-Saragossa**, **Dret Civil** valencià, llengua valenciana, patrimoni i identitat... ¿Hem de recordar l'últim afront en el Senat aprovant l'us de l'inventada i denigrant denominacio "països catalans"?

Per si faltava poc, tambe tenim a la **vicepresidenta** de gira, entre atres coses per a tractar d'evitar l'ampliacio del **port de Valencia**. Una politica d'eixes que es fan dir feministes quan en realitat s'afanyen en ocultar abusos, igual que fea aquell regim casi oblidat del que era simpatisant el seu idol, el **Carpintero**. Per cert, un any sancer li van a dedicar al mit fals creat entorn ad eixe **Fuster** el nom del qual, segons la llei de memoria historica que aprovaren els mateixos que l'exalcan, devien de llevar de colleges, instituts, carrers i qualsevol lloc oficial, per la seua vinculacio en la **Falange** i en l'imperialisme.

Tornant al port, de res servix eixe message anti alegant la proteccio de la **Albufera**, si abandonen a la seua sort als qui la protegixen. De res aprofita la seua defensa interessada de la naturalesa i de l'igualtat social si mentres tant condenen als pobles a desfer els seus camps de cultius a canvi de megafactories fotovoltaiques o eoliques promogudes per fondos d'inversio estrangers que ficaran preu al nostre sol, desfaran la nostra biodiversitat i s'emportaran els beneficis.

Hui, potser, hem **tocat fondo** com a societat.

Decididament els polítics que els valencians triarem en les urnes nos han demostrat de quina pasta estan fets. Uns poden cridar ben alt per l'igualtat de totes les comunitats autonomes, encara que recolzen a les de sempre; uns atres seguiran ancorats en fer-nos **provincia** d'un nou estat. Pero en definitiva ningu d'ells es parará a escoltar la veu dels valencians. De res ha servit canviar de color, ni donar-li l'oportunitat a qui la sollicitava perque venia a "salvar a les persones". Definitivament nos han convertit en **meninfots**, puix les seues actuacions es dirigixen a la despersonalisacio, a l'infravaloracio de tot lo valencià; mes encara,

MANIFESTACIO DEL 20 DE NOVEMBRE 'PER UN FINANÇAMENT JUST'. ELS PARTITS CONVOCANTS I ELS POLITICS QUE L'ENCAPÇALEN SON ELS MATEIXOS QUE NO HAN FET ABSOLUTAMENT RES EN MADRID PER A CONSEGUIR-LO.

a la desaparicio (o tergiversacio, que es pijor) de qualsevol senya que nos identifique com a poble.

Patim la desidia dels **mijos**; som esclaus de les series de les plataformes televisives perque busquem **evadir-nos de la realitat**. Pero de nit, quan ningu nos sent, malaim, o be nos queixem, com fem alguns pocs en els bars, pel nostre desti. Desigem en lo mes fondo una revolucio que ningu encerta a encapçalar. Pero pronte es passa tot. Morfeu s'apodera del nostre conscient o l'alcohol en el bar nos aporta eixe somriure que necessitavem per a sobreviure. ¿Fins a quan? ¿Fins al sendema quan despertem?

Algun dia haurem de decidir que tot pare. Haurem de pegar **una punyada damunt de la taula** i recuperar lo que nos pertoca: l'identitat que nos han malbaratat uns i atres, la nostra llengua, la finançacio, el sistema bancari, el dret civil i tots els atres drets que com a poble mereixem. No sabem si ho haurem de reclamar a les bones o a les males, pero sí sabem que estant amagats en les nostres cases conseguirem poc.

Si no nos decidim a actuar, no es que morirem com a poble, sera molt pijor. Continuarém sent **esclaus** dels nostres actes i servint ad aquells que decidixen per nosatres. Aquells a qui els regalarem la nostra llibertat en una urna de plastic a canvi de res, de banals promeses. Si per lo manco els exigirem ser **dignes**, un atre gall nos despertaria cada mati. Al final només nosatres serem responsables de que els ous els seguixquen tenint les gallines. ¿No ho creeu?

LA CITA

Si nos creuem de braços serem complices d'un sistema que ha llegitimat la mort silenciosa.

Ernesto Sábato

SUMARI

- 1 EDITORIAL: **ELS REPRESENTANTS QUE NO NOS REPRESENTEN**
- 2 LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- 3 PATRIMONI VALENCIÀ: **EL GUARDA SE DESPEDIX EN EL NUMERO 200**
- 4 JOCS TRADICIONALS (LXXV): **A "NUGAESQUENES"**
- 5 RESENYA BIBLIOGRAFICA: **EL CONFLICTE IDENTITARI**
- 6 FENT MEMORIA: **20 DE NOVEMBRE, INICI DE LA VALENCIANITAT DELS ILICITANS**
- 7 CALENDARI 2022
- 8 NOVETAT EN LA PAGINA WEB DEL ROGLE
- 9 PASSATEMPS
- 10 NADALENCA: **DIUEN QUE EL MESIES**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

¡Bon Nadal i Prosper Any Nou!
Es una felicitacio molt corrent, gens original, ¿veritat?
Podem fer-ho millor. Atenga:
¡Bon Nadal i no oblide fer fotocopies d'est eixemplar per a repartir entre amics i coneguts!
¿A que ara ya veu en millors ulls la primera felicitacio?

ACTIVITATS CULTURALS DECEMBRE DE 2021

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
Tel: 688903461
www.aellva.org // secretaria@aellva.org

Convencio (Convencio Valencianista)
www.convenciovalencianista.org
cvalencianista@gmail.com

El Piló (Associació Cultural El Piló)
C/ Dr. Moliner, 10-B. 46100 Burjassot
Tel: 963 63 42 75 // elpilo@telefonica.net

GAV (Grup d'Acció Valencianista)
C/ Julià Peña, 3. 46018 Valencia C.
www.gav-valencianistes.com

INEV (Institut d'Estudis Valencians)
www.inev.org
info@inev.org

Rogle

Vore quadro a banda en esta pagina.

10 Dec (divendres) 19:00 h. Moli Vell. Camí Moli Vell, s/n. Benifayo

PRESENTACIÓ DE LLIBRE: Antoni Fontelles: *El genuïnisme i l'autoodi. Ideologia en el conflicte idiomàtic valencià*

En acabar la presentació hi haurà un vi d'honor, picadeta i tertulia.

Organisa: Gent per Benifayo

+Info: www.edicionsmosseguello.com

13 Dec (dilluns) 19:30 h. Seu de l'Aellva.

TERTULIA-TALLER DE PROSA

Llegiran: Joan Batiste Sancho i Joan Carles Micó

+Info: **Aellva**

14 Dec (dimarts) 19:30 h. Seu d'El Piló.

PRESENTACIÓ DE LLIBRE: Juli Moreno: *L'Himne Valencià. Un himne per a un poble.*

+Info: **El Piló** i **Rogle**

17 Dec (divendres) 19:00 h. Casa de la Cultura, C/ Joan XXIII, 11. Catadau.

PRESENTACIÓ DE LLIBRE: Josep Escuder: *A les portes d'Ucro.*

Organisa: Ajuntament de Catadau.

+Info: **INEV**

18 Dec (dissabte) 11:00 h. Monasteri de Santa Maria d'El Puig.

PRESENTACIÓ DE LLIBRE: VV.AA.: *XL Aniversari de les Normes d'El Puig. 40 anys de resistència valenciana.*

Previa invitació.

+Info: **Convencio**

28 i 29 Dec (dimarts i dimecres) De 17:30 a 20:30 h. Seu del GAV.

FIRA DE NADAL DEL LLIBRE VALENCIÀ

Organisa: GAV i INEV

+Info: **GAV** i **INEV**

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llombart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els exemplars editats fins ara estan en:

www.rogleconstantillombart.com

www.pjvalencianista.org

RECONeixiMent

El Guarda se despedix en el numero 200

J.M.M.

El passat mes de novembre es publicava l'últim número de **El Guarda**, 200 números, 18 anys. Desgraciadament hem perdut una publicació que, si bé naixia en vocació local, pels seus continguts sobrepassà estímul i formava part del conjunt d'iniciatives valencianistes dedicades a la promoció de la llengua i cultura valencianes.

La publicació, que era l'orgue d'opinió de l'associació **Castell dels Sorells**, fundada en la localitat de **Albalat dels Sorells** en 2003, ha anat creant opinió, publicant continguts literaris, recomanacions de lectures i publicacions, i sempre, sempre, ho ha fet en llengua valenciana, en normativa ortogràfica valenciana, la que emana de la **RACV**, coneguda com **Normes d'El Puig**.

PACO BLASCO, AMFITRIO EN LA VISITA QUE EL ROGLE ORGANISÀ A ALBALAT DELS SORELLS (12/5/2016), FENT EXPLICACIÓ EN EL SOTERRANEU DEL CASTELL.

Francesc Blasco Urios ha seguit la seua anima, com ho es de l'associació. Ell es despedia en est últim número fent balanç i atribuïa a l'edat el tancament de la capçalera. Nos consta que ell haguera volgut trobar en la seua localitat relleu per a la tasca que se plantejà quan es constituï l'entitat que presidix. Resulta difícil trobar incondicionals en la defensa i promoció de la llengua i cultura valencianes entre els propis valencians.

L'associació **Castell dels Sorells**, durant dos dècades, ha gestionat no solament **El Guarda**, ha segut capaç de posar a l'abast de tots els conveïns una nodrida biblioteca valencianista, una important hemeroteca que, de manera selectiva, recopilava notícies culturals i aquelles dedicades a la defensa i promoció de l'identitat valenciana o a la denúncia dels permanents atacs en estímul, vingueren d'a on vingueren. La labor ha segut ampla, puix ha organitzat conferències, exposicions, velades tea-

trals i musicals, presentacions de llibres, col·laborat en diverses edicions i un llarg etcetera. El treball ha segut enorme i, com sempre en el valencianisme, al marge de subvencions i ajudes oficials, realitzat a pur de cor i d'amor a la llengua i la cultura valencianes.

Des del **Rogle** nos entrístix perdre una edició que era far en Albalat dels Sorells (l'Horta Nord) que emetia llum valencianisadora, a l'hora que volem deixar constància del nostre reconeixement a la labor duta avant per **Francesc Blasco** (Paco per a nosatres). Sabem d'estes i d'unes atres aportacions, puix es autor d'un grapat de llibres, que van des de l'ensaiig a l'obra documentada i divulgativa. Quan es complix una meta s'ha de felicitar a qui ha encapçalat l'equip que l'ha feta possible i en eixa carrera sap que hem coincidit, puix les seues col·laboracions en el nostre bolletí sobrepassen el centenar. La seua secció de "Fruïtes, verdures i hortalices", començada en el número 1, nos presentava els mes variats cultius, nos mostrava diferents maneres de preparar o condimentar molts d'estos aliments vegetals i, sobretot, nos informava de les seues propietats i tambe dels llocs d'a on eren cultius tradicionals, lo que nos convidava al viatge pels mes diversos països, encara que fora imaginari.

REPRESENTACIÓ D'UN MILACRE VICENTI A CARREC DE L'ALTAR DEL PILAR EN L'ESPAI CULTURAL D'ALBALAT DELS SORELLS (9/5/2014). ORGANISAT PER L'ASSOCIACIÓ CULTURAL CASTELL DELS SORELLS.

Felicitats Paco pel treball realitzat, has complert i, segur que escrivint els teus pensaments i donant-los a conèixer, seguiras complint en eixe compromís en la **Patria Valenciana** que ya fa molt de temps adquirir.

ULTIMA CAPÇALERA DE EL GUARDA

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. Tambe pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarém a casa tots els números que es publiquen durant l'any. I si tens

voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, tambe te quedariem molt agraïts. El nostre número de compte, en **Caixa Popular**, es:

ES52 3159 0018 1926 1586 4721

A “nugaesquesnes”

Alguns jocs se caracterisen per lo durs i atrevits que arriben a ser, pero yo crec que este se'n du la palma. ¡Quants bonys, braços trencats i dents perdudes se contarien en els barris quan els mes *brutos* elegien jugar a “nugaesquesnes”!

Cada dos jugadors –formaran un equip–, esquena en esquena i en els braços entrellaçats, a la veu de: “¡Ya!”, de qui dirigix el joc (l'amo) començaran la competicio.

Com en un camp de futbol, se tracen dos porteries i cada equip intenta colar la pilota, la pedra, o el melo, segons lo que tenien mes a ma, en la porteria contraria.

El problema se presenta en que mentres u tira cap avant, l'atre intenta no frenar l'accio, lo qual, donada la seua posicio, resulta complicat.

Una variant consistix en fer carreres per a arribar els primers a la meta.

En una atra variant, sobre un tossal o altero o dalt d'una pedra alta, se'n puguen els dos “amos del castell”. Els atres equips intenten tirar-los o desplaçar-los per a fer-se en el lloc al crit de: “¡Fora del meu castell, que tot es meu!” Tambe se poden formar dos “eixercits”, els que dominen i els conquistadors.

ACCIDENT, DE MARIÀ BENLLIURE, 1884

RESENYA BIBLIOGRAFICA

J.B.A.

Masia i Alamar, Jesualt

El conflicte identitari. Valencianisme i catalanisme des de principis del segle XX fins a la democracia

Premi “Lluís Alcanyis”. Edita INEV. Valencia, 2021 (416 pàgines)

El **Institut d'Estudis Valencians** guardonà este treball en el premi Lluís **Alcanyis d'Investigacio**, que comportava ademes l'edicio.

Estem davant d'una obra en una bibliografia colossal. Es fonamental el treball sobre les cartes de **Joan Fuster** que afigen informacio molt rellevant a l'història i al coneiximent del conflicte intergrupual entre les tres identitats en pugna, les que representen el valencianisme, el catalanisme i l'espanyolisme; este marc que planteja es fonamental per a entendre la societat en la que vivim.

Comença en un resum de l'història del valencianisme i el catalanisme; pel camí deixarà interessants pindoletes sobre les bases ortogràfiques de **Castello** (1932); la relacio del valencià en la **RAE** o si **Fu-llana** preparà una normativa catalanisant en 1948.

En uns atres capítuls, escorcolla la relacio que mantenien, en la **Editorial Torre, Xavier Casp, Miquel Adlert, Joan Fuster i Manuel Sanchis**. Descobrirà l'activitat dels que mes tart es convertiren en els líders del valencianisme. Este grup mantingue un conflicte intergrupual en **Lo Rat Penat** en l'objectiu de ser els representants del pancatalanisme en Valencia.

En l'ultima part, desmonta a l'intocable guru Joan Fuster, desemmaixquera els errors i mantafules de l'essencialiste, historiciste i voluntariste personage. Realisa un esforç ingent per a demostrar una relacio entre el franquisme i el catalanisme que nos deixarà perplexos. Ademes, documenta centenars de casos de la simbiosis, el pancaespanyolisme, el gran oblidat, lesiu i ocultat fenomen que atenta contra els interessos del nostre poble.

Una obra imprescindible per a coneixer l'identitat dels valencians que s'haura de completar en els estudis de gra fi sobre la resistència valenciana.

20 de novembre, inici de la valencianitat dels il·licitans

El passat dia **20 de novembre** va fer **756 anys** que la ciutat islamica de **Madinat Ils** (Ildj) passà de ser musulmana a ser cristiana i...valenciana. El rei aragones **Jaume I** conquistà tal dia, en **1265**, la vila de **Elig**, a peticio de **Alfons X**, rei de **Castella**, i entrà en ella triomfalment. S'obri llavors una nova pagina de l'història il·licitana i començà la seua integracio en el **Regne de Valencia**. Els il·licitans d'aquella epoca, musulmans, jueus i descendents d'hispanovisigots o “cristians vells”, passaren a ser tambe valencians. Llavors, des del punt de vista religiós i governatiu, el control, la dominacio, l'administracio, la gestio i la propietat o el poder de la vila deixaren de ser musulmans per a ser cristians i valencians. Encara que al poc Jaume I, per rao del **Pacte d'Almizra**, que s'havia firmat en 1244 entre les corones aragonesa i castellana, es va vore obligat a cedir la localitat a Alfons X, posteriorment, el seu net, **Jaume II**, en **1305** la recuperà i la reintegrà definitivament al Regne de Valencia gracies al **Tractat d'Elig**.

ESCUT D'ELIG

Es una pena, una llastima, que esta data, esta efemerides, continue oblidada i sense celebrar-se publica i oficialment (excepte un any que se celebrà durant la festivitat del **9 d'Octubre** en el **Palau d'Altamira** en l'hissada de la **Real Senyera** i la presència d'un actor vestit de Jaume I, i poc mes). Es trist que una immensa majoria d'il·licitans desconega esta data i no sapia de la gran importancia, de l'enorme influencia i de les conseqüències que aquella conquesta tingueren i que apleguen a l'actualitat: hui no seriem valencians, no formariem part de la **Comunitat Valenciana** o esta no existiria tal i com es, sense aquell 20 de novembre de 1265.

El **Ajuntament d'Elig** encara te pendent fer una serie d'actes oficials a l'estil dels que dugueren a terme les **Corts Valencianes** i el **Consell de la Generalitat** quan se compli, en 1988, el 750 aniversari de la conquesta per Jaume I de la ciutat de **Valencia**.

El consistori il·licità mai ha commemorat ni reivindicat oficial i publicament l'efemerides del 20 de novembre de 1265. Jamai ha reivindicat la nostra valencianitat com a tercera ciutat valenciana en importancia, cap 20 de novembre de cap any. Nomes se recorda cada any en les festes d'agost la representacio de la rendicio del Palau d'Altamira per la **Associacio Festera de Moros i Cristians**.

El 20 de novembre es la data inici de la valencianitat dels il·licitans. Aquell dia de 1265 s'inaugurà el proces de valencianitat que anys despuix culminà integrant-se Elig, definitivament, en l'històric Regne de Valencia en 1305 quan el territori va quedar totalment configurat.

¡Vixca el 20 de novembre de 1265! ¡Vixca el Rei Jaume II! ¡Els il·licitans tambe som valencians! ¡El sur tambe existix!

Josep Esteve Rico Sogorb
Membre Corresponent de l'Institut
d'Estudis Valencians per Elig i comarca

Calendari 2022

El **Rogle Constanti Llombart**, junt en **El Piló, Roc Chabàs-La Marina, Colectiu Lluís Fullana, Lletres de batalla i GAV**, i a iniciativa de **Convencio Valencianista**, edita un calendari de paret per a 2022, de similars característiques al de l'any passat.

De nou, cada mes s'han destacat algunes dates rellevants en l'història de València o per al valencianisme. Van acompanyades de chicotes explicacions i d'imatges alusives.

Pot fer-se en ell per un donatiu de 5 euros; per ad això, pot dirigir-se a qualsevol de les associacions citades.

Novetat en la pagina web del Rogle

Hem incorporat un nou treball en la pestanya Documents de la nostra web: www.rogleconstanstillombart.com. Es titula **Dignitat i indignitat en 1999, els manifestes**, i arreplega dos articles.

El primer, de **Carles Recio**, parla d'algunes manobres en l'arreplegada de firmes del que se donà en denominar "Manifest de l'indignitat", en el que els firmants recolzaven a Eduardo Zaplana en vespres de les eleccions d'aquell any.

L'atre, de **Antoni Fontelles**, critica dit manifest i explica còm se treballà contra rellonge per a arreplegar firmes i conseguir la publicació al dia següent d'un contramanifest.

PASSATEMPS

M.S.S.

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

La solució a peu de pagina.

- Horrors, que espanta o fa tremolar.
  - Prim, poc consistent, suau, tranquil.
  - S'aplica a la poesia que relata accions heroiques o epopeyes.
  - Rajola de fanc i palla secada al sol.
  - Liquit incolor utilitzat en medicina com a anestesic.
  - Data o moment senyalat en l'història.
  - Abstindre's de menjar i beure durant un temps determinat.
  - Llibre menut en silabes soltes i paraules dividides en silabes que servix per a ensenyar a llegir.
  - Persona que treballa el marbre.
- PARAULES VERTICALS
- Tornar o tornar-se palit o blanc.
  - Infondre valor, anim, corage.

	1.	2.
1.	— — — <u>M</u> — — — —	— — — — —
2.	— — — — —	— <u>S</u> — — — —
3.	— — — — —	— — — — —
4.	— — — — —	— <u>B</u> — — — —
5.	— — — — —	— — <u>F</u> — — — —
6.	— — — — —	— — — — —
7.	— — — — —	— <u>U</u> — — — —
8.	— — — — —	— — — — —
9.	— — — — —	— — <u>S</u> — — — —

NADALENCA

J.M.M.

Diuen que el Messies

Seguint lo explicat per Salvador Seguí en l'Introduccio al *Cancionero Musical de la provincia de Valencia* (Diputacio de Valencia, 1980), d'entre els diferents generos musicals, possiblement siga en el de les cançons de Nadal —traduint del castella— "en el que es pot observar de manera mes notable la diferencia d'estil musical entre les comarques de parla castellana i valenciana, molt particularment en el cas de les *albadas* o albaes, encara que se dona major uniformitat en les nadalenques (*villancicos*) i *aguinaldos*". Les albadas en els pobles de l'interior son alegres i de moviment rapid; en les zones valenciaparlants son reposades de moviment i de gran vol melodic.

Respecte de les nadalenques, per influencia de l'Església a sovint les composicions presenten traces cultes, en les que el poble ha introduït modificacions, adaptacions a estils mes senzills incorporant cobles que s'allunten del primitiu text religios.

A continuació ne presentem una de Beniarjó, arreplegada en el llibre citat.

Diuen que el Messies

Beniarjó

$\text{♩} = 14$

Di-uen que el Mes— si— es, di-uen que el Mes— si— es ha a— bai— xat del
cel; a— ni— rem no— sal— tres i l'a— do— ra— rem. A— nem pas — to
— re — tes, a — nem a Be— lem.

Diuen que el Messies
ha baixat del Cel;
anirem nosatres
i l'adorarém.

*Anem pastoretas,
anem a Belem.*

— Yo que soc pobreta,
¿qué li oferire?
— L'animeta pura
l el cor ben netet.

*Anem pastoretas,
anem a Belem.*

— Yo de les cabretes,
un gotet de llet.
— Yo de mel rogeta
un bon gerronet.

*Anem pastoretas,
anem a Belem.*

— Si la nit es freda,
¿qué li oferirem?
— Yo de les cabretes
la mes pura pell.

*Anem pastoretas,
anem a Belem.*

Solucio:

Verticals: 1. EMPALIDIR 2. ENCORAJAR
1. TREMBEBUNT 2. MINSO 3. EPICA 4. ATOBO 5. CLOROFORM 6. FITA 7. DEJUNI 8. SILABARI 9. MARRBRISTE

I RECORDA... La nostra primera paraula es **empalidir**. Se diu que està **palit** aquell que ha perdut el seu color natural o que s'ha quedat mes blanc. La condicio de palit es **palidea**. De manera palida es **palidament**. Eix. *Empalidi repentinament quan li donaren la noticia. / Li he preparat un caldo calentet per a vore si desapareix la palidea i recobra un poc el color.*

La nostra segona paraula es **encorajar**. El **corage** es l'anim o valor que te una persona a l'hora d'actuar o fer qualsevol cosa. Està **encorajat** el que te corage o està animat. L'accio i efecte d'encorajar es un **encorajament**. Que encoraja es **encorajador**. Eix. *Hem d'encorajar a tots els treballadors per a iniciar les accions illegals oportunes.*